

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.013.02.2015
P/15/072

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie
ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów
T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06
lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/072 – Przygotowanie szpitali do leczenia udarów mózgu.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli, Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Kazimierz Ramocki, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 94373 z dnia 1 czerwca 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1 - 2)
Jednostka kontrolowana	Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej, 39 – 460 Nowa Dęba, ul. M.C. Skłodowskiej, numer statystyczny: 000563298 (w dalszej treści Szpital)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Bogdan Tomczyk – pełnił obowiązki Dyrektora Szpitala od dnia 1 stycznia 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia¹, że Szpital, udzielając świadczeń zdrowotnych z zakresu leczenia udarów mózgu, zatrudniał lekarzy i pielęgniarki w liczbie i o kwalifikacjach wymaganych przez NFZ. Szpital był wyposażony w odpowiedni sprzęt i aparaturę medyczną, wymaganą obowiązującymi przepisami. Zapewniono pacjentom z najbliższej okolicy Nowej Dęby dostępność świadczeń zdrowotnych, w zakresie leczenia udarów mózgu zaliczonych do grup A49 i A50.

Szpital spełnił warunki i wymagania określone w obowiązujących przepisach, dotyczące zapewnienia pacjentom całodobowej opieki lekarskiej i pielęgniarskiej przez lekarzy specjalistów z dziedziny chorób wewnętrznych oraz pielęgniarki o odpowiednim wykształceniu.

NIK zauważa, iż w procesie leczenia chorych wystąpiły nieliczne przypadki odstępiania od stanowiących wyznacznik prawidłowego działania wytycznych postępowania w przypadkach udaru mózgu, przedstawionych przez Grupę Ekspertów Sekcji Chorób Naczyniowych Polskiego Towarzystwa Neurologicznego².

Niewykonanie w 5 przypadkach badań pacjentów przy pomocy tomografu komputerowego, wynikało według Szpital z przyczyn medycznych.

Odstępstwem od cyt. wyznacznika był również brak dostatecznej staranności w przeprowadzaniu i dokumentowaniu wywiadów z chorymi lub rodzinami chorych na etapie pierwszego kontaktu z pacjentami oraz rzetelnego dokumentowania danych pozwalających na ustalenie przyczyn rezygnacji z leków trombolitycznych.

Szpital w diagnozowaniu i hospitalizowaniu stosował zasady wprowadzone procedurą dotyczącą trybu postępowania z pacjentem z podejrzeniem udaru mózgu. W przypadkach zdiagnozowania udaru mózgu przez szpitalne zespoły ratunkowe lub w izbie przyjęć – gdy pozwalały na to względy medyczne –

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętych kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

² Polski Przegląd Neurologiczny, 2012, tom 8, nr 4

przewożono chorych do specjalistycznych oddziałów neurologicznych sąsiednich szpitali.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

1. Wpis do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

Szpital działał na podstawie Statutu nadanego uchwałą Rady Powiatu Tarnobrzieskiego z dnia 25 kwietnia 2012.

Szpital od dnia 19 września 2001 r. był zarejestrowany w Krajowym Rejestrze Sądowym – rejestrze publicznych zakładów opieki zdrowotnej.

Szpital stosownie do przepisów ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o *działalności leczniczej*³, z dniem 31 grudnia 1992 r. został wpisany do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą, pod numerem księgi – 000000010159. Przywołana powyżej data jest jednocześnie datą rozpoczęcia działalności leczniczej przez Szpital według przepisów cyt. ustawy o *działalności leczniczej*.

Według danych z ww. księgi rejestrowej (na dzień 9 czerwca 2015 r.), w strukturze organizacyjnej Szpitala funkcjonowało 8 oddziałów szpitalnych, Oddział Pomocy Doraźnej i Podstawowej Opieki Zdrowotnej (w tym Izba Przyjęć i 2 Zespoły Ratownictwa Medycznego) oraz m. in. blok operacyjny z działem anestezjologii. W Szpitalu funkcjonował m. in. Oddział Psychiatryczny. Lekarze tego Oddziału, w razie potrzeby konsultowali przypadki z zakresu psychiatrii w pozostałych oddziałach Szpitala. Szpital zatrudniał logopedę – stały etat w Oddziale Rehabilitacji i psychologa – stały etat w Zakładzie Opieki Leczniczej.

Bezpośredni związek z przedmiotem niniejszej kontroli, tj. leczeniem udarów mózgu, miał Oddział Chorób Wewnętrznych (w dalszej treści – zwany również Oddziałem) oraz Izba Przyjęć i Zespoły Ratownictwa Medycznego.

(dowód: akta kontroli str. 4 – 14, 15 – 20, 21 – 26, 286)

2. Funkcjonowanie Izby Przyjęć (dalej zwanej IP)

Pacjenci Szpitala byli przyjmowani na oddziały szpitalne poprzez Izbę Przyjęć. W aktualnej księdze rejestrowej wykazano Izbę Przyjęć – adres ul. M. Skłodowskiej – Curie 1a.

Poszczególne oddziały szpitalne były posadowione na terenie miasta Nowa Dęba, na dwóch różnych działkach gruntowych, pod dwoma różnymi adresami. Pod pierwszym z cyt. adresów znajdowało się m. in. 5 oddziałów szpitalnych oraz IP. Pod drugim adresem ul. Kościuszki 1 posadowiony był budynek szpitalny, w którym znajdowały się 2 oddziały, w tym Oddział Wewnętrzny – miejsce leczenia pacjentów ze stwierdzonym udarem mózgu. Odległość pomiędzy obiektami wynosiła ok. 300 m.

W Regulaminie Organizacyjnym Szpitala, w tym Regulaminie IP podano, że: *przyjmowanie chorych do szpitala odbywa się poprzez Izbę Przyjęć, (...) oraz przez pokoje badań pełniące rolę izby przyjęć i działające poszczególnych oddziałach szpitala, a oznaczonych kolejno:*

- Izba Przyjęć nr 1 - pokój badań nr 2 – Oddział Chorób Wewnętrznych z Pododdziałem Chorób Płuc.

(dowód: akta kontroli str. 27 - 34)

³ Dz. U. z 2015 r., poz. 618 ze zm.

IP zapewniała świadczenia zdrowotne na zasadach wprowadzonych przepisami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego⁴.

W oparciu o harmonogramy dyżurów lekarskich i pielęgniarskich oraz dokumentację potwierdzającą wykonanie dyżurów w dwóch wybranych miesiącach w poszczególnych latach objętych kontrolą (luty, maj), stwierdzono że na IP zapewniono całodobową opiekę lekarską i pielęgniarską we wszystkie dni tygodnia. Dyrektor Szpitala Pan Bogdan Tomczyk przedkładając wykaz lekarzy – pracowników Izby Przyjęć podał, że w zasobach „personel Izby Przyjęć” występują lekarze oddziałów szpitalnych, którzy udzielają świadczeń w pokojach badań pełniących rolę izby przyjęć.

Od dnia 24 lutego 2014 r. funkcjonowało zarządzenie dyrektora Szpitala w sprawie zabezpieczenia świadczeń lekarskich w Izbie Przyjęć. Zarządzenie zobowiązywało lekarzy aktualnie dyżurujących w poszczególnych oddziałach Szpitala do udzielania świadczeń w IP. Ustalono, że lekarze zatrudnieni w oddziałach Szpitala (poza IP) zabezpieczyli w IP pełny dyżur dobowy przez 13 dni lutego i 2 dni maja 2015 r.

Przed wprowadzeniem cyt. regulacji, według wyjaśnień Kierownik Działu Administracyjno-Organizacyjnego Pani Urszuli Bobrowskiej: *świadczenia w Izbie Przyjęć w 2013 r. zabezpieczali lekarze pracujący w Oddziałach Szpitalnych w ramach etatu, wg zasad obowiązujących w kontrakcie z NFZ w Rzeszowie.*

W Izbie Przyjęć zatrudnionych było 7 pielęgniarek.

(dowód: akta kontroli str. 35 - 52)

W strukturze organizacyjnej Szpitala funkcjonowały całodobowo:

- Pracownie Diagnostyczne: Laboratorium Diagnostyczne, Bank Krwi, Bakteriologia,
- Dział Diagnostyki Obrazowej, w tym: Pracownia RTG, USG, EKG oraz Pracownia Tomografii Komputerowej.

Wyposażenie IP i pracowni diagnostycznych Szpitala, było zgodne z ewidencją księgową – kartotekami inwentarzowymi oraz załącznikiem do umowy z Podkarpackim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia (dalej POW NFZ) o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w 2015 r. (w rodzaju leczenie szpitalne).

Urządzenia posiadały stosowne certyfikaty, były sprawne, poddawane przeglądom technicznym, zgodnie z opracowanym i wdrożonym w 2011 r. planem przeglądów aparatury medycznej.

Izba Przyjęć dysponowała przystosowanymi pomieszczeniami – zgodnie z wymogami ww. rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 27 – 34, 53 - 134)

3. Funkcjonowanie w strukturze organizacyjnej Szpitala Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii (OAIIT).

W Szpitalu nie funkcjonował OAIIT, na zasadach przewidzianych w przepisie § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego.

Przy Bloku Operacyjnym znajdował się bezłóżkowy Dział Anestezjologii. *Dział powołany jest do wykonywania zadań związanych ze znieczuleniem do operacji, prowadzeniem chorych pooperacyjnych, przeciwdziałaniem i leczeniem powikłań znieczulenia, udzielaniem pomocy w wypadkach zagrożenia najważniejszych dla życia funkcji ustrojowych, jak krążenie krwi i oddychanie.* Wykonanie ww. zadań zabezpieczało 4 anestezjologów zatrudnionych w Szpitalu na podstawie umowy

⁴ Dz. U. z 2013 r., poz. 1520 ze zm.

o pracę oraz dodatkowo 3 osoby zatrudnione na podstawie umów cywilno-prawnych.

Na Oddziale Wewnętrznym (zarejestrowanych i funkcjonujących w trakcie kontroli 77 łóżek, leczenie m. in. udarów mózgu) znajdowała się 4-łóżkowa sala Wzmoczonego Nadzoru Internistycznego wyposażona w kardiomonitory i respirator. Łóżka znajdujące się w ww. sali zostały zapisane w rejestrze Wojewody Podkarpackiego jako *łóżka intensywnej opieki medycznej*.

Szpital zapewnił leczenie pacjentów i ciągłość postępowania w zakresie anestezjologii i intensywnej terapii poprzez umowę na czas nieokreślony, zawartą w tej sprawie w dniu 21 maja 2009 r. z Wojewódzkim Szpitalem im. Zofii z Zamoyskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu (odległość, ok. 20 km).

Ustalono, że w latach objętych kontrolą, Szpital przetransportował wyłącznie swoimi zespołami ratowniczymi do Szpitala Wojewódzkiego w Tarnobrzegu – na OIOM – łącznie 8 pacjentów.

W 2013 r. – 4 osoby, wszystkie z Oddziału.

W 2014 r. – 4 osoby, w tym 3 z Oddziału i 1 osobę z Oddziału Chirurgii Ogólnej.

(dowód: akta kontroli str. 27 – 34, 54, 135 – 137, 286)

4. Procedury wewnętrzne ws. zasad postępowania z pacjentami z podejrzeniem udaru mózgu.

Z dniem 23 listopada 2012 r. w Szpitalu wprowadzono procedurę *Postępowania z pacjentem z podejrzeniem udaru mózgu w Ambulatorium Pomocy Doraźnej / Oddziale Szpitalnym*.

Celem procedury było – *ustalenie właściwego postępowania wobec pacjenta z podejrzeniem udaru mózgu*.

W przypadku podejrzenia udaru mózgu zespół wyjazdowy (lub lekarz dyżurujący w Izbie Przyjęć lub na Oddziale, w sytuacji gdy przedmiotowe objawy ujawnią się po przywiezieniu pacjenta do Szpitala), na podstawie wstępnej diagnozy powinien podjąć dalsze następujące działania:

- *Podejrzenie udaru niedokrwiennego, czas od wystąpienia objawów < 3 h.*
  - kontakt telefoniczny z lekarzem dyżurnym Oddziału Neurologii, celem kwalifikacji do leczenia trombolitycznego udaru,
  - transport do ww. oddziału,
- *Podejrzenie udaru krwotocznego, krwawienia podpajęczynówkowego, chory nieprzytomny z objawami ogniskowymi.*
  - kontakt telefoniczny z lekarzem dyżurnym Oddziału Neurologii (Tarnobrzeg, Sandomierz, Mielec), celem przekazania pacjenta, ewentualnie wykonanie TK głowy w trybie pilnym i konsultacji neurologicznej z ustaleniem dalszych zaleceń,
  - transport do jednego z ww. Oddziałów,
- *Objawy udaru z wywiadem urazu głowy, widocznymi obrażeniami głowy i szyi.*
  - konsultacja chirurgiczna, przyjęcie do Oddziału Chirurgicznego, TK głowy w trybie pilnym i konsultacja neurologiczna z ustaleniem dalszych zaleceń ,
  - transport na badanie TK głowy do Oddziału Neurologicznego lub Neurochirurgicznego,
- *Podejrzenie udaru niedokrwiennego, nieznany lub długi czas od wystąpienia objawów, choroby współistniejące, brak pewności co do rozpoznania,*
  - przekazanie pacjenta do Oddziału Wewnętrznego – dalsza diagnostyka (...), kontrola i stabilizacja glikemii i RR,

stabilizacja układu krążenia, - leczenie farmakologiczne i wczesna rehabilitacja, po potwierdzeniu udaru mózgu decyzja o kontynuacji leczenia na Oddziale lub przekazanie do Oddziału Neurologicznego w trybie planowym.

W latach objętych kontrolą, realizując cyt. procedury, Zespoły Ratownictwa Medycznego Szpitala przewiozły do oddziałów neurologicznych w sąsiednich szpitalach łącznie 89 pacjentów, w tym:

- Zespół Ratownictwa Medycznego (specjalistyczny – z udziałem lekarza) przekazał do oddziałów neurologicznych sąsiednich szpitali 60 pacjentów (bezpośrednio, bez wizyty w „swojej” Izbie Przyjęć), w tym: 27 pacjentów do Sandomierza (oddział udarowy, odległość ok. 40 km); 27 pacjentów do Tarnobrzegu (odległość ok. 20 km); trzech pacjentów do Rudnej Małej k. Rzeszowa (oddział udarowy, odległość ok. 50 km); dwóch pacjentów do Mielca (oddział udarowy, odległość ok. 50 km); jednego pacjenta do Stalowej Woli (odległość ok. 50 km),
- Zespół Ratownictwa Medycznego (podstawowy – bez udziału lekarza) przekazał do oddziałów neurologicznych 29 pacjentów (bezpośrednio), w tym: 16 pacjentów do Sandomierza, 11 pacjentów do Tarnobrzegu, jednego pacjenta do Rudnej Małej k. Rzeszowa, jednego pacjenta do Mielca.

W ww. przypadkach decyzję o przewiezieniu pacjenta z podejrzeniem udaru mózgu do innego szpitala – zgodnie z cyt. procedurą - podejmowały zespoły ratownictwa medycznego.

W Szpitalu hospitalizowano 50-ciu pacjentów, u których zdiagnozowano udar mózgu. Wszyscy ci pacjenci zamieszkiwali Gminę i Miasto Nowa Dęba oraz sąsiednią Gminę Majdan Królewski. Odległość dowożenia pacjentów do Szpitala wynosiła odpowiednio: 5- 16 km, 2 – 5 km i 8 -25 km.

Z 50-ciu pacjentów leczonych na Oddziale Wewnętrznym Szpitala na udar mózgu – w trakcie hospitalizacji, po diagnozie i rozpoznaniu choroby – do sąsiednich ww. szpitali neurologicznych przekazano łącznie 6 pacjentów. Wszyscy pacjenci przekazani do oddziałów neurologicznych innych szpitali, zostali rozliczeni przez Szpital w ramach JGP – A50. Do oddziału neurologicznego udarowego (Sandomierz) przewieziono jedną osobę, podobnie jedną do oddziału neurochirurgicznego (Mielec). Trzy osoby przewieziono na oddział neurologiczny Szpitala Wojewódzkiego w Tarnobrzegu, a jedną na Oddział Intensywnej Opieki Medycznej w tym szpitalu.

Czasu jaki upłynął od przyjęcia ww. pacjentów na Oddział, do przekazania ich do oddziałów specjalistycznych wynosił:

- 2 godz. - przekazanie na OIOM,
- 13 – 15 godz. przy przekazywaniu na oddział udarowy i na oddział neurochirurgiczny,
- od 6 godzin do 3 dni w przypadku przekazania na oddział neurologiczny Szpitala w Tarnobrzegu.

Według wyjaśnień Zastępcy Dyrektora ds. Lecznictwa Pana Andrzeja Polaka – przyczyną późnego przetransportowania tych pacjentów na oddziały specjalistyczne było: *potrzeba wstępnej diagnostyki w Oddziale pacjentów z niecharakterystycznymi objawami w chwili przyjęcia, często też na wyraźne życzenie konsultującego telefonicznie neurologa. W niektórych przypadkach pacjentów przekazywano po pogorszeniu się stanu ogólnego i wystąpieniu ewidentnych objawów udaru.*

Ze zbioru pozostałych pacjentów (44 osoby), 8 osób zmarło w trakcie leczenia na Oddziale (18,2%).

Pozostałe 35 osób po pobycie na Oddziale skierowano do dalszego leczenia w lecznictwie ambulatoryjnym, a jedną osobę - po 22-dniowym leczeniu – skierowano do dalszego leczenia w Hospicjum. Według wyjaśnień Pana Andrzeja Polaka – pacjenci po wypisie otrzymywali skierowanie do Poradni Neurologicznej oraz innych poradni specjalistycznych (według potrzeby). Skierowania z podaniem nazwy poradni, bez określonego adresu poradni, czy terminu wizyty.

Stwierdzono przypadki, gdzie lekarze diagnozujący w IP pacjentów kierowanych do hospitalizacji w Oddziale, ze wstępnym rozpoznaniem choroby udarowej (w praktyce diagnoza we wspomnianym pokoju przyjęć na Oddziale, przez lekarzy Oddziału), odmawiali przyjęcia pacjentów na Oddział. W ocenie diagnozujących, Szpital nie był w stanie zapewnić skutecznego leczenia tych udarów mózgu. Uznawano potrzebę leczenia trombolitycznego lub przy zastosowaniu stentu (ów) i przetransportowania tych pacjentów do ośrodków specjalistycznych.

Oddział w tych przypadkach nie wykazywał wykonania oraz nie rozliczał żadnych procedur medycznych.

W 2014 r. cyt. trybem odesłano do specjalistycznych oddziałów neurologicznych 5 pacjentów, w 2013 r. – 4 pacjentów. Pacjenci byli przewiezieni do ww. oddziałów neurologicznych (Sandomierz – 4, Tarnobrzeg – 3, Mielec i Rudna M. – po 1) transportem sanitarnym Szpitala.

Pacjenci, o których mowa powyżej, w 5 przypadkach zostali dowiezieni na Oddział przez szpitalny zespół ratownictwa medycznego, w 3 - transportem prywatnym, 1 przypadek – bezpośrednio z POZ (przez lekarza).

(dowód: akta kontroli 139 – 154, 155 – 156, 286, 287 - 304)

5. Hospitalizacje rozliczane grupami A49 – A50

W latach 2013 – 2015 (I kwartał) Szpital rozliczył 50 hospitalizacji w ramach Jednorodnych Grup Pacjentów (JGP)⁵ dedykowanych pacjentom ze zdiagnozowanym udarem mózgu. Szpital wykonał hospitalizację wyłącznie na Oddziale Wewnętrznym, w ramach grup:

A49 – udar mózgu – leczenia >3 dni – 10 hospitalizacji, w tym w:

- 2013 – 0,
- 2014 – 2,
- 2015 (I kwartał) - 8

A50 - udar mózgu – 40 hospitalizacji, w tym w:

- 2013 – 19,
- 2014 – 17,
- 2015 (I kwartał) – 4.

(dowód: akta kontroli str. 139 - 154)

6. Tryb przyjmowania pacjentów z rozpoznaniem udarem mózgu na Oddziale Wewnętrznym.

Ustalono, że 50-ciu pacjentów leczonych w Szpitalu na udar mózgu zostało przyjętych na Oddział następującym trybem:

- przyjęci w trybie nagłym w wyniku przekazania przez Zespoły Ratownictwa Medycznego – 23 osoby ,
- przyjęcia w trybie nagłym – inne przypadki (osoby dowieziane przez rodzinę lub zgłaszające się osobiście) – 15 osób,
- przyjęcie w trybie nagłym na podstawie skierowania wydanego przez lekarzy POZ – 12 osób.

⁵ System Jednorodnych Grup Pacjentów (JGP), wprowadzony w dniu 1 lipca 2008 r. na mocy zarządzenia Prezesa NFZ nr 32/2008/DSOZ z dnia 11 czerwca 2008 r. w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju leczenie szpitalne – zmienionego zarządzeniami nr 69/2009/DSOZ, nr 72/2011/DSOZ i obowiązujące nr 89/2013/DSOZ z dnia 19 grudnia 2013 r. (NFZ.2013.89).

Wszyscy pacjenci, o których mowa powyżej zostali przyjęci poprzez Izbę Przyjęć 1, tj. w praktyce przez pokój badań/przyjęć funkcjonujący przy Oddziale. Pacjentów przyjmowali dyżurujący lekarze Oddziału. W pokoju przyjęć stały, całodobowy dyżur pielęgniarski zabezpieczały pielęgniarki zatrudnione w Oddziale.

(dowód: akta kontroli str. 139 – 154, 157 – 175, 287 - 304)

7. Tryb wypisania pacjentów ze Szpitala.

Z 50 pacjentów leczonych w latach 2013 – 2015 (I kwartał) w Oddziale na udar mózgu: 8 osób zmarło, 6 osób przetransportowano do specjalistycznych oddziałów neurologicznych w sąsiednich szpitalach, pozostałe 36 osób wypisano ze skierowaniem do dalszego leczenia, w tym jedną w hospicjum, a 35 w lecznictwie ambulatoryjnym.

(dowód: akta kontroli str. 139 – 154, 157 – 175)

8. Oddziały szpitalne hospitalizujące pacjentów ze zdiagnozowanym udarem mózgu. Oddział Wewnętrzny był jedyną jednostką organizacyjną Szpitala hospitalizującą pacjentów z udarem mózgu.

(Dowód: akta kontroli str. 27 - 34)

9. Badania pacjentów z podejrzeniem udaru mózgu

W latach 2013 – 2015 (I kwartał) w Szpitalu hospitalizowano 10 pacjentów rozliczonych z NFZ wg grupy JGP A49 i 40 pacjentów rozliczonych z NFZ wg grupy A50.

Analiza indywidualnych dokumentacji medycznych ww. pacjentów wykazała, że czas pobytu pacjentów w Szpitalu⁶, wskazane rozpoznanie zasadnicze⁷ oraz wykonane procedury⁸ spełniały warunki, określone w zarządzeniach Prezesa NFZ⁹, do rozliczenia hospitalizacji tych pacjentów wg grupy JGP – A49 (10 z 10 hospitalizacji) i A50 (35 z 40 hospitalizacji).

Poza wymaganymi dla rozliczenia z NFZ hospitalizacji wg grupy A49 procedurami, ww. pacjentom każdorazowo wykonywano badanie krwi i elektrokardiografię (EKG). Badania ultrasonograficzne serca (USK) przeprowadzono w 7 hospitalizacjach. Badania ultrasonograficzne jamy brzusznej przeprowadzono w 5 hospitalizacjach. Badania RTG – w 7 hospitalizacjach.

Przykłady hospitalizacji z lat 2013 – 2014 dotyczące leczenia:

- *krwotoku podpajęczynówkowego z syfonu lub rozwidlenia tętnic szyjnej wewnętrznej - (I60) - pacjentka przyjęta na Oddział (4.04.13, godz. 21,05) z rozpoznaniem – samoistne (pierwotne) nadciśnienie (I10) oraz nudności i wymioty (R11). Po badaniach TK (godz.8,40 następnego dnia – gdzie stwierdzono cyt. powyżej krwotok) - pacjentka po 14 godz. przekazana do Oddziału Neurochirurgii w Mielcu,*
- *zawału mózgu wywołanego przez zakrzep tętnic przedmózgowych (I63) – pacjentka przyjęta w dniu 21 lutego 2013 r. z rozpoznaniem udaru, nieokreślonego jako krwotoczny lub zawałowy (I64), po leczeniu na Oddziale w dniu 4 marca 2013 r. została wypisana i skierowana do dalszego leczenia w lecznictwie ambulatoryjnym,*

⁶ Powyżej 3 dni dla grupy A49.

⁷ Dla grupy A49: I63.9 – zawał mózgu nieokreślony (5 przypadków), I63.5 – zawał mózgu wywołany przez nieokreśloną niedrożność lub zwężenie tętnic mózgowych. (3 przypadki) oraz pojedyncze I64 - udar nieokreślony jako krwotoczny lub zawałowy oraz I63.2 - zawał mózgu wywołany przez nieokreśloną niedrożność lub zwężenie tętnic przedmózgowych

Dla grupy A50: I63.9 – zawał mózgu nieokreślony (21 przypadków), I64 – udar, nieokreślony jako krwotoczny lub zawałowy (9 hospitalizacji), I63.5 – zawał mózgu wywołany przez nieokreśloną niedrożność lub zwężenie tętnic mózgowych (3 przypadki), I61.1 – krwotok mózgowy do półkul korowych (2 przypadki)

⁸ TK (tomograf komputerowy głowy), USG naczyń szyjnych (dopler), echokardiografię.

⁹ Nr 72/2011/DSOZ z dnia 20 października 2011 r. (ze zm.) i Nr 89/2013/DSOZ z dnia 19 grudnia 2013 r. (ze zm.).

- *krwotoku podpajęczynówkowego, nieokreślonego (I60,9)* - pacjent przyjęty w dniu 14 stycznia 2014 r., o godz. 15,41 na Oddział z rozpoznaniem – *I46,9 zatrzymanie krążenia, nieokreślone*. Pacjent w domu poddawany był resuscytacji przez zespół ratowniczy – *po nagłym zatrzymaniu krążenia*. Pacjent podczas przebywania na Oddziale – *nieprzytomny, bez własnego oddechu*, zmarł w dniu 15 stycznia o godz. 22,05. W raporcie z badania sekcyjnego stwierdzono przyczynę zgonu – *niewydolność oddechowo – krążeniowa (...)* w wyniku wzrostu ciśnienia śródczaszkowego na skutek *krwotoku podpajęczynówkowego*. Pacjent konsultowany wyłącznie anestezjologicznie, nie był badany przy pomocy TK,
- *krwotoku mózgowego do półkul, korowego (I61,1)* – pacjent w dniu 25 sierpnia 2014 r. o godz. 7,51 przyjęty na Oddział z rozpoznaniem – *(R55) omdlenie i zapaść* (przywieziony przez bliskich). Po wykonaniu badania TK, stwierdzono stłuczenie mózgu i krwiak śródmózgowy. Przeprowadzono konsultację neurologiczną. Lekarz z Oddziału Neurochirurgii Szpitala w Mielcu (konsultacja telefoniczna) wykluczył zabieg ze względu na *znaczne zaburzone krzepnięcie krwi*. W dniu następnym 26 sierpnia 2014 r. o godz. 0,10 stwierdzono zgon pacjenta.

Stwierdzono, że poza jednym przypadkiem, wszystkim pozostałym pacjentom (rozliczonym grupą A50) wykonano pełny zakres badania krwi. Pacjentka, której nie wykonano badań krwi została przyjęta na Oddział w dniu 14 lutego o godz. 15,44 (w Izbie Przyjęć o godz. 15,40), o godz. 15,45 stwierdzono zgon pacjentki (wykonano wyłącznie badania EKG).

W siedmiu przypadkach pacjentom nie wykonano badania TK:

- jeden przypadek dotyczył ww. zmarłej pacjentki,
- w drugim przypadku pacjentka została w dniu 24 lutego 2013 r. przywieziona do Szpitala przez Zespół Pogotowia w *śpiączce bez kontaktu*, (IP – godz. 6,30 - Oddział godz. 6,57), z rozpoznaniem wstępnym udaru – *I64*. Po upływie 2 godz. (godz. 9,00) pacjentkę przekazano do Szpitala Wojewódzkiego w Tarnobrzegu na Oddział Intensywnej Opieki Medycznej. Według Karty Informacyjnej - *po stabilizacji stanu pacjentki ustalono badanie TK głowy i konsultacje neurologa w Szpitalu w Tarnobrzegu. Po konsultacji neurologicznej ze względu na cechy dużego udaru krwotocznego w badaniu TK (w Szpitalu w Tarnobrzegu), konsultacja anestezjologiczna – pacjentka została przekazana na Oddział Intensywnej Opieki Medycznej,*
- w 3 przypadkach dotyczyło to pacjentów przywożonych do Szpitala w stanach termalnych. Pacjenci zmarli w ciągu 1 doby,
- jeden przypadek dotyczył pacjenta, który przebywał na Oddziale ok. 15 godz., po czym został przewieziony na Oddział Udarowy Szpitala w Sandomierzu (*pogorszenie się stanu ogólnego* – wykonano badania krwi i EKG, nr księgi głównej – 2393/14),
- następną hospitalizacja, w trakcie której również nie wykonano badania TK, dotyczyła pacjenta (księga główna nr – 6943/14) dowiezionego przez Zespół Ratowniczy na Izbę Przyjęć i Oddział w dniu 30 października 2014 r., o godz. odpowiednio 13,35 i 13,55. Rozpoznanie wstępne – *R69 nieznane i niedokładnie określone przyczyny chorobowości oraz R55 – omdlenie i zapaść.*

Stwierdzono w kontroli analizując dokumentację medyczną, że lekarze Oddziału dokonali rozpoznania klinicznego i zakwalifikowali chorobę pacjenta, jako *I69,3 – niedowład prawostronny po udarze mózgowym niedokrwiennym. Padaczka poudarowa*. Szpital natomiast rozliczył tę

hospitalizację z Oddziałem Funduszu poprzez procedurę *I63,9-zawał mózgu, nieokreślony*.

Lekarze Oddziału diagnozując stan zdrowia pacjenta, ustalili na podstawie wywiadu, że w lipcu roku poprzedniego u pacjenta (upłynęło 16 miesięcy) stwierdzono udar niedokrwienny. Pacjentowi nie wykonano badań TK. Wykonano badania krwi, EKG i RTG czaszki (*bez zmian pourazowych*). Wykonano badania: endoskopową biopsję żołądka i USG jamy brzusznej. Usunięto polipa żołądka. *Wypisano do domu w stanie stabilnym*.

Kod rozpoznania choroby, w tym przypadku, tj. *I69,3* nie znajdował się w zbiorze kodów rozpoznania choroby według klasyfikacji ICD, dedykowanych Jednorodnej Grupie Pacjentów – A50. Stan chorobowy rozpoznany jako *I69,3* powinien być zakwalifikowany i rozliczony w ramach JGP – A45 – *choroby naczyń mózgowych – leczenie zachowawcze*. Kierownik Oddziału – lekarz medycyny Ewa Gronkowska wyjaśniła, że przyczyną błędnej kwalifikacji był błąd pisarski sekretarki medycznej.

Wartość punktowa przedmiotowej hospitalizacji w ramach grupy – A50 wynosiła 37, podczas gdy wartość hospitalizacji według A45 – *choroby naczyń mózgowych – leczenie zachowawcze* wyniosłaby 59 punktów.

(dowód: akta kontroli str. 139 – 154, 157 – 175, 206 – 222, 287 - 304)

Kierownik Oddziału Chorób Wewnętrznych – Pani Ewa Gronkowska podała w wyjaśnieniach w sprawie trybu kwalifikowania pacjentów z udarem mózgu do leczenia i samego leczenia w Oddziale, że:

- *pacjenci z typowymi objawami trwającymi poniżej 4,5 godz. są kwalifikowani przez Zespół Pogotowia Ratunkowego lub lekarza Izby Przyjęć/Oddziału do leczenia trombolitycznego i odsyłani do ośrodków specjalistycznych. W innym przypadku kwalifikując pacjenta do pozostania na Oddziale lub odesłania, kierujemy się względami medycznymi (stan ogólny chorego, objawy, obciążenia),*

- *u pacjentów z podejrzeniem udaru mózgowego wykonuje się standardowo TK głowy. Odnosząc się do poszczególnych przypadków, gdzie nie wykonano badań TK, uzasadniono te działania wyłącznie względami medycznymi – stanem zdrowia pacjentów,*

- *z 6 przypadków w 2013 r. gdzie udar rozpoznano w trakcie hospitalizacji na Oddziale, 5 osób wypisano do domu z poprawą bez ubytków neurologicznych. Z 11 przypadków rozpoznania udaru na Oddziale w 2014 r. 8 wypisano do domu w stanie jak podano powyżej. 3 osoby zmarły z przyczyn innych niż udar mózgu. W 2015 r. rozpoznanie udaru mózgu w trakcie hospitalizacji dotyczyło 5 osób – wszystkie wypisano do domu z poprawą bez ubytków neurologicznych. Wszystkim pacjentom hospitalizowanym w 2015 r. wykonano badania TK.*

(dowód: akta kontroli str. 218 - 221)

10. Działania podejmowane przez Szpital w zakresie rozpoznania udarów, diagnozowania i hospitalizowania, kierowania do ośrodków specjalistycznych.

Przyjmowanie pacjentów do Oddziału – z uwzględnieniem pierwszego kontaktu z chorym i czasu od wystąpienia pierwszych objawów udaru – przeprowadzano następującym trybem:

➤ czas od wystąpienia objawów udaru mózgu do czasu przyjęcia do Szpitala:

- brak występowania typowych objawów udaru lub objawy sugerujące TIA (przejściowe niedokrwienie) – 21 przypadków, w których nie określono czasu,

- poniżej 4 godz. – 3 przypadki (*brak wskazań do trombolizy – niewielki i szybko ustępujący deficyt neurologiczny*),
  - w przedziale od 5 godz. do 24 godz. – 8 przypadków,
  - powyżej 24 godz. 14 przypadków, w tym: do 4 dni - 4 przypadki, do 2 tygodni – 2 przypadki i do 3 tygodni 8 przypadków,
  - w 3 przypadkach – brak danych,
- przeprowadzony wywiad, dotyczący czasu powstania objawów choroby: dziewięciokrotnie lekarz pogotowia/ratownik medyczny, lekarz POZ przeprowadzał przedmiotowy wywiad. W 28 dokumentacjach nie stwierdzono przeprowadzenia wywiadu, (13 przypadków dotyczyło pacjentów kierowanych do Szpitala przez lekarzy POZ lub lekarzy Pogotowia) w 15 stwierdzono brak danych w przedmiotowym zakresie,
- miejsce zdarzenia (wystąpienie objawów):
- w domu pacjenta – 24 przypadki,
  - na ulicy (jazda samochodem) – 1 przypadek,
  - w szpitalu – 1 przypadek,
  - brak danych w dokumentacji – 16 przypadków,
  - niemożność uzyskania danych ze względu na stan zdrowia pacjenta – 8 przypadków (osoby nieprzytomne lub objawy pierwotnie nie wskazujące na możliwość wystąpienia udaru mózgu),
- badania kwalifikujące do podania trombolizy:
- czas trwania objawów > 4,5 godz. (dyskwalifikacja ze względu na przekroczenie ww. okna terapeutycznego) – 18 przypadków,
  - *brak istotnego deficytu neurologicznego* – stan pacjenta nie wskazywał na konieczność podejmowania leczenia z zastosowaniem leków trombolitycznych – 9 przypadków,
  - udar krwotoczny – dyskwalifikacja ze względu na rozpoznanie, 1 przypadek,
  - krwiak śródmózgowy oraz stwierdzone nowotwory – dyskwalifikacja ze względu na rozpoznanie, 5 przypadków,
  - w pozostałych 18 sprawach brak danych pozwalających na ustalenie przyczyn rezygnacji z leków trombolitycznych.
- (dowód: akta kontroli str. 223 – 230, 287-304)

11. Kontrole Szpitala przez Oddział Funduszu.

W latach 2013 – 2015 (I kwartał) Oddział Funduszu przeprowadził 3 kontrole w Szpitalu. Dwie kontrole w 2013 r. i jedną w 2014 r.

Żadna z ww. kontroli nie dotyczyła hospitalizacji związanych z leczeniem udarów mózgu.

Kontrole prowadzone w 2013 r. dotyczyły prawidłowości realizacji umowy z NFZ w zakresie udzielania świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju *ratownictwo medyczne (...)* oraz *koincydencji świadczeń – pokrywania się świadczeń udzielonych u innych świadczeniodawców w rodzaju ambulatoryjna opieka specjalistyczna (...)*.

Nie stwierdzono w tej kontroli ustaleń odnoszących się wprost lub pośrednio do leczenia udarów mózgu przez Szpital. Nie stwierdzono nieprawidłowości w realizacji świadczeń przez zespoły wyjazdowe pogotowia (w tym przykładowo dotyczących wyposażenia pojazdów, czy kwalifikacji zawodowych składów osobowych).

W 2014 r. przeprowadzono kontrolę w zakresie *udzielania świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju leczenie szpitalne*, w tym w szczególności zgodność realizacji i rozliczania świadczeń z warunkami umowy zawartej z NFZ.

Kontrolowano m. in. Oddział Wewnętrzny.

Stwierdzono m. in., że:

- *Oddziały szpitalne spełniają warunki szczegółowe jakie powinien spełniać świadczeniodawca (...) w zakresie wyposażenia w sprzęt (...),*
- *W oddziale chorób wewnętrznych zatrudnionych jest 8 lekarzy, w tym 4 specjalistów chorób wewnętrznych (łączy wymiar zatrudnienia 107 godz. 40 min/tygodniowo), 3 specjalistów chorób płuc i lekarz – młodszy asystent. Dodatkowo 3 lekarzy świadczy usługi w zakresie dyżurów. Oddziały szpitalne spełniają warunki szczegółowe jakie powinien spełniać świadczeniodawca (...) w zakresie zatrudnienia lekarzy (...). Zapewniona jest całodobowa, we wszystkie dni tygodnia, wydzielona opieka jednego lekarza m. in. na Oddziale Wewnętrznym.*

Kontrola indywidualnej dokumentacji medycznej na Oddziale Wewnętrznym, nie dotyczyła hospitalizacji rozliczanych w ramach JGP od A48 do A51, tj. udarów mózgu. Stwierdzone nieprawidłowości w prowadzeniu dokumentacji medycznej nie dotyczyły hospitalizacji objętych niniejszą kontrolą NIK.

(dowód: akta kontroli str. 231 - 256)

12. Spełnianie przez Szpital warunków wymaganych do realizacji świadczeń z zakresu leczenia szpitalnego udarów mózgu.

Hospitalizacje związane z udarem mózgu rozliczane były w ramach Oddziału Wewnętrznego.

Na czas kontroli (ogłędzin), Oddział obowiązywały wymagania podane w zał. nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 20 października 2014 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego*¹⁰.

Oddział Chorób Wewnętrznych z Pododdziałem Chorób Płuc mieścił się w budynku dwukondygnacyjnym na ul. Kościuszki. Oddział był zaopatrzony w 77 łóżek szpitalnych, w tym 4 *łóżka intensywnej opieki medycznej*. Wszystkie łóżka były dostępne dla pacjentów i personelu medycznego z 3 stron. W lokalizacji (w tym samym budynku) znajdowała się pracownia TK (tomograf komputerowy).

Aparatura i urządzenia diagnostyczne dostępne dla pacjentów Oddziału Wewnętrznego – w trakcie ogłędzin – były sprawne, wykorzystywane na bieżąco w procesie diagnostyczno-terapeutycznym.

W okresie poddanym kontroli Oddział Wewnętrzny zatrudniał łącznie 10 lekarzy, w ramach 2,75 etatu. Specjalistami w zakresie chorób wewnętrznych było pięciu lekarzy (tworzących ww. etaty). Dwie osoby były w trakcie uzyskiwania przedmiotowej specjalizacji. Pięciu lekarzy było zatrudnionych na podstawie umów cywilno-prawnych. Trzech lekarzy świadczących usługi zdrowotne w Pododdziale Chorób Płuc, dla Oddziału Wewnętrznego świadczyło wyłącznie dyżury.

Na Oddziale Wewnętrznym w 2015 r. w ramach umowy o pracę pracowało łącznie 26 pielęgniarek/pielęgniarzy.

(dowód: akta kontroli str. 53- 56, 258 - 267)

Oddział Wewnętrzny nie dysponował specjalistyczną kadrą (brak zatrudnionego na Oddziale neurologa, czy neurochirurga), sprzętem medycznym i lekami (leki trombolityczne), pozwalającymi na skuteczne leczenie udarów mózgu, w ramach JGP dedykowanym udarom mózgu z grup A48 i A51.

W dniu 30 grudnia 2011 r. zawarto umowę z niepublicznym zakładem opieki zdrowotnej *na świadczenie zdrowotne ambulatoryjne w poradniach specjalistycznych (...) – usługi lekarskie specjalistyczne*.

Zgodnie z umową lekarz neurolog świadczący usługi zdrowotne w Poradni Neurologicznej, zobowiązał się również do odpłatnego udzielania *konsultacji*

¹⁰ Dz. U. z 2014 r., poz. 1441

neurologicznych w Oddziałach Szpitala. Umowa zgodnie z przyjętym ustaleniami ma obowiązywać do 31 grudnia 2021 r.

W dniu 10 października 2014 r. zawarto umowę z lekarzem neurolog prowadzącą indywidualną praktykę lekarską *na świadczenie zdrowotne realizowane przez Szpital – usługi lekarskie*.

Lekarz neurolog zobowiązała się do końca 2015 r., do udzielania w Szpitalu świadczeń zdrowotnych, lekarskich w zakresie konsultacji na oddziałach szpitalnych i w Izbie Przyjęć.

W Szpitalu od kwietnia 2013 r. obowiązywała umowa zawarta ze Szpitalem Wojewódzkim w Tarnobrzegu m. in. w sprawie udzielania przez cyt. Szpital Wojewódzki, świadczeń medycznych pacjentom Szpitala w formie konsultacji, w tym konsultacji neurologicznych.

W latach objętych kontrolą pacjenci hospitalizowani w Oddziale na udar mózgu byli konsultowani neurologicznie:

- w 2013 r. – 11 razy (58% wszystkich hospitalizowanych pacjentów),
- w 2014 r. – 9 razy (47,4% jw.),
- w 2015 r. (I kwartał) – 5 razy (41,7% jw.).

(dowód: akta kontroli str. 268 - 278)

13. Rehabilitacja pacjentów po przebytych udarze mózgu.

Szpitala w okresie objętym kontrolą posiadał kontrakt na rehabilitację ogólnoustrojową. Kontrakt nie obejmował rehabilitacji neurologicznej.

Z dniem 23 stycznia 2014 r. w Szpitalu wprowadzono procedurę dotyczącą *Postępowania w rehabilitacji osób po udarze mózgu*. Procedura dotyczyła standardów oczekiwanych/stosowanych w Oddziale Rehabilitacyjnym wobec pacjentów po przebytych udarze mózgu.

(dowód: akta kontroli str. 279 - 282)

Żaden z 50 pacjentów objętych badaniem w ramach niniejszej kontroli nie został skierowany do leczenia poprzez rehabilitację w Oddziale Rehabilitacyjnym Szpitala.

Wg dokumentacji medycznej 50 pacjentów hospitalizowanych na Oddziale Wewnętrznym, 36 osób wypisano ze skierowaniem do dalszego leczenia, w tym 35 w lecznictwie ambulatoryjnym. Podano uprzednio w wyjaśnieniach Pana Andrzeja Polaka, że były to skierowania z podaniem nazwy poradni, bez określonego adresu poradni, czy terminu wizyty. Jedna z pacjentek (z ww. 35 osób) została skierowana bezpośrednio z Oddziału na dalsze leczenie do specjalistycznego Oddziału Rehabilitacyjnego Szpitala w Sandomierzu.

(dowód: akta kontroli str. 138 – 154, 218 – 221, 287 = 304)

Zastępca Dyrektora ds. Lecznictwa – Pan Andrzej Polak podał w wyjaśnieniach, że:

- Oddział Rehabilitacyjny w Szpitalu posiada profil *rehabilitacji ogólnoustrojowej, a nie specjalistyczny neurologiczny,*

- *pacjenci przebywający na Oddziale Wewnętrznym, leczeni z powodu udaru mózgu byli przekazywani do dalszego leczenia ambulatoryjnego ze wskazaniem do leczenia w oddziale rehabilitacji neurologicznej,*

- *z Oddziału Wewnętrznego nie przekazywano pacjentów do leczenia w Oddziale Rehabilitacji w Nowej Dębie ze względu na brak kontraktu z NFZ na wczesną rehabilitację neurologiczną.*

Jednocześnie w wyjaśnieniach podano, że w okresie objętym kontrolą, na Oddziale Rehabilitacyjnym w Nowej Dębie leczono łącznie 204 pacjentów po przebytych udarze mózgu, w ramach rehabilitacji ogólnoustrojowej. Pacjenci byli kierowani na leczenie rehabilitacyjne z poradni ambulatoryjnych oraz z innych szpitali ościennych.

Stwierdzono, że żaden z pacjentów Oddziału hospitalizowanych w latach 2013 – 2015 (I kwartał) w z powodu udaru mózgu (50 osób), nie był w tym okresie również pacjentem Oddziału Rehabilitacji w Nowej Dębie.

(dowód: akta kontroli str. 284 - 285)

Nie stwierdzono udokumentowanej współpracy Szpitala (np. umów, procedur) w zakresie rehabilitacji pacjentów po przebytych udarach mózgu, z innymi placówkami medycznymi, ośrodkami pomocy społecznej, ośrodkami rehabilitacyjnymi, czy innymi placówkami zajmującymi się rehabilitacją/opieką osób niepełnosprawnych.

14. Udział rozliczonych świadczeń z grupy A49 i A50 w wartości świadczeń Oddziału Wewnętrznego sfinansowanych przez Oddział Funduszu Oddział Wewnętrzny Szpitala udzielał świadczeń zdrowotnych w ramach grup A49 i A50. Udział tych świadczeń w strukturze wszystkich świadczeń realizowanych przez Oddział i sfinansowanych przez POW NFZ stanowił 1,5 %. Ogół sfinansowanych świadczeń wynosił 7.423.162,80 zł, w tym w ramach grup A49 i A50 – 112.996 zł.). Struktura przedmiotowego finansowania w poszczególnych latach przedstawiała się następująco:

- 2013 r. – 1,15% (ogół sfinansowanych świadczeń – 3.155.466,1 zł, w tym grupa A50 – 36.556 zł),
- 2014 r. – 1,2% (ogół sfinansowanych świadczeń – 3.405.185,2 zł, w tym grupy A49 i A50 – 40.716 zł),
- 2015 (I kwartał) – 4,1% (ogół sfinansowanych świadczeń – 862.511,5 zł, w tym grupy A49 i A50 – 35.724 zł).

(dowód: akta kontroli str. 138)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że Szpital, udzielając świadczeń zdrowotnych z zakresu leczenia udarów mózgu, zatrudniał lekarzy i pielęgniarki w liczbie i o kwalifikacjach wymaganych przez NFZ. Szpital był wyposażony w odpowiedni sprzęt i aparaturę medyczną, wymaganą obowiązującymi przepisami. Zapewniono dostępność świadczeń zdrowotnych w zakresie leczenia udarów mózgu, dla pacjentów nie wymagających leczenia specjalistycznego.

Przypadki odstąpienia od stanowiących wyznacznik prawidłowego działania wytycznych postępowania w przypadkach udaru mózgu były uzasadnione stanem zdrowia pacjentów.

Szpital stosował zasady wprowadzone procedurą dotyczącą trybu postępowania z pacjentem z podejrzeniem udaru mózgu. Nie podejmowano leczenia w sytuacjach wskazujących na brak możliwości udzielenia pacjentom realnej/skutecznej pomocy.

IV. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli dostrzega potrzebę stosowania przez Szpital, w każdym przypadku podejrzenia udaru mózgu przeprowadzenia jak najszybszych badań przy pomocy tomografu komputerowego. Stwierdzono bowiem w kontroli zdiagnozowane udary mózgu przy pomocy TK po kilku, czy kilkunastu godzinach od przyjęcia pacjenta na IP lub Oddział.

NIK dostrzega również potrzebę prowadzenia bardziej rzetelnych działań przez zespoły ratownicze i lekarzy Oddziału w zakresie pozyskiwania informacji i ich

dokumentowania (w tym przeprowadzania wywiadów), pozwalających na ustalenie czasu zaistnienia pierwszych objawów udaru mózgu. Ustalenie czasu trwania „okna terapeutycznego” w przypadkach udaru mózgu pozwala bowiem na zastosowanie efektywnych metod leczenia, w tym przy pomocy leków trombolitycznych.

Stwierdzona rozbieżności pomiędzy faktycznie wykonaną procedurą, a procedurą rozliczoną przez Szpitala i przedstawioną NFZ do refundacji, świadczy o niewystarczającej rzetelności i nadzorze w realizacji tych zadań przez Szpital.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK¹¹ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów

....., dnia .....

Miejscowość

Data

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Kontroler
Kazimierz Ramocki
Główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Wiesław Motyka

.....
podpis

.....
Podpis

¹¹ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096